

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 022769 19 Uvp
Banjaluka, 09.07.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sudija Edine Čupeljić, predsjednika vijeća, Božane Vulić i Strahinje Ćurkovića, članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Zdravke Čučak, u upravnom sporu po tužbi B. M. iz B. (u daljem tekstu tužilac), kojeg zastupa punomoćnik R. P., advokat iz B., protiv rješenja broj ... od 13.04.2018. godine tuženog Ministarstvo ..., u predmetu lične invalidnine, odlučujući o zahtjevu tuženog za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 022769 18 U od 22.01.2019. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 09.07.2021. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom uvažena je tužba i poništen osporeni akt kojim je ukinuto rješenje Administrativne službe Opštine K. broj ... od 21.08.2009. godine i riješeno da se tužiocu, dotadašnjem RVI VII kategorije, utvrđuje svojstvo ratnog vojnog invalida X (desete) kategorije sa 20% vojnog invaliditeta po osnovu bolesti ispoljene pod okolnostima vršenja vojne dužnosti u ratu kao pripadnik VRS i priznato pravo na ličnu invalidninu u mjesečnom iznosu 5% od osnovice propisane zakonom počev od 01.05.2018. godine, pa nadalje, dok postoje zakonom propisani uslovi.

Uvaženje tužbe i poništenje osporenog akta obrazloženo je stavom suda da je odluka tuženog zasnovana na nalazu i mišljenju drugostepene ljekarske komisije koje nije dato u skladu sa odredbama člana 5. Pravilnika o radu ljekarskih komisija za ocjenu vojnog invaliditeta („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 100/12, u daljem tekstu: Pravilnik o radu ljekarskih komisija), jer nije ni potpuno, a ni jasno obrazloženo. Drugostepena ljekarska komisija u svom nalazu i mišljenju paušalno navodi učešće tužioca u ratu, te ističe po kojoj ga ocjenskoj tački cijeni, utvrđujući mu ukupan vojni invaliditet 20%, ne dajući udio vojnog invaliditeta, niti obrazloženje za taj svoj stav. U nalazu i mišljenju se samo navodi da se vojni invaliditet utvrđuje djelimično u odnosu na ukupno oštećenje organizma, koje je procijenjeno 70% i to jer se kod tužioca radi o endogenoj prirodi bolesti na čiju pojavu i razvitak je djelimično uticao ukupan period angažovanja imenovanog u ratu pod opštim uslovima ratovanja, jer komisija nije utvrdila pod kojim uslovima je tužilac bio angažovan u ratu, niti se u nalazu utvrđuje udio vojnog faktora u nastanku invaliditeta kod tužioca, bez navođenja medicinske dokumentacije koja je poslužila kao osnov za nalaz i mišljenje. Izostalo je i obrazloženje zašto tužioca po ocjenskoj tački T-202-v, cijeni sa 70%, iako je u Listi procenata predviđen raspon od 60 do 100% za navedeno oboljenje. Kako je tužilac od 1996. godine, pa do donošenja osporenog akta, cijenjen po T-202-v-50% i imao sedmu kategoriju invaliditeta, bez udjela vojnog invaliditeta, to je drugostepena ljekarska komisija bila dužna da navede sve faktore koji su uticali na utvrđivanje tužiocu novog procenta vojnog invaliditeta.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude tuženi pobija njenu zakonitost iz razloga predviđenih odredbom člana 35. Zakona o upravnim sporovima, jer da su razlozi suda za poništavanje osporenog akta neprihvatljivi. Stepentjelesnog oštećenja tužioca, procenat vojnog invaliditeta i uslovi za priznavanje statusa RVI, utvrđeni su primjenom materijalno-pravnih odredbi Zakona o pravima boraca, vojnih invalida i porodica poginulih boraca Odbrambeno-otadžbinskog rata Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 55/07, Prečišćeni tekst, 59/08 i 118/09) i Pravilnika o utvrđivanju procenta vojnog invaliditeta sa Listom procentata („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 22/93), a koji su važili u vrijeme donošenja prvostepenog rješenja. Postupak je proveden u skladu sa procesno-pravnim odredbama Zakona o pravima boraca, vojnih invalida i porodica poginulih boraca Odbrambeno-otadžbinskog rata Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 134/11, 9/12 i 40/12) i Pravilnika o radu ljekarskih komisija. U postupku revizije shodno odredbama člana 92. stav 1, članova 94. i 99. stav 5. Zakona o pravima boraca po službenoj dužnosti je pribavljen nalaz i mišljenje drugostepene ljekarske komisije, jer je u konkretnoj stvari u pitanju utvrđivanje invaliditeta po osnovu bolesti, iz kojeg razloga je proveden dokazni postupak i utvrđeno činjenično stanje u pogledu osnova, procenta i kategorije vojnog invaliditeta, bez obzira na činjenično stanje utvrđeno u prvostepenom postupku. Nalaz i mišljenje Drugostepene ljekarske komisije broj 117/18 od 13.03.2018. godine i broj 117-1/2018 od 03.04.2018. godine je u svemu dat u skladu sa zakonom i pravilnikom, a razlozi za prihvatanje takvog nalaza i mišljenja, s aspekta materijalno-pravnih i procesno pravnih odredbi, su u potpunosti dati u obrazloženju osporenog akta. Sud zanemaruje činjenicu da je ocjena vojnog invaliditeta u konkretnom slučaju izvršena po osnovu spondiloartrotičnih promjena – degenerativno oboljenje kičmenog stuba – endogeno oboljenje koje je izričito navedeno u članu 10. stav 3. Pravilnika o utvrđivanju procenta vojnog invaliditeta za koje se shodno stavu 1. i 2. istog člana samo izuzetno i djelimično priznaje vojni invaliditet, a što je drugostepena ljekarska komisija imala u vidu. Neprihvatljivo je obrazloženje suda dato u predmetnoj presudi koje zadire u medicinski aspekt i kvalifikaciju prirode oboljenja. Sam institut vještačenja bio bi obezvrijeđen ako bi se pravna struka mogla direktno miješati u utvrđivanje medicinskih indikacija, pa je jedino moguće tražiti da vještačenje zadovolji propisane pravne kriterije u pogledu forme, sadržine i postupka, što je od strane drugostepene ljekarske komisije u potpunosti učinjeno. Drugostepeni organ nije imao razloga da ne prihvati navedeni nalaz i mišljenje drugostepene ljekarske komisije, jer je isti u svemu zasnovan na zakonu i navedenim odredbama Pravilnika o utvrđivanju procenta vojnog invaliditeta i Listi procenta, a u osporenom drugostepenom aktu su dati razlozi zbog kojih je tuženi organ prihvatio navedeni nalaz i mišljenje kao potpun, jasan i obrazložen, a ti razlozi nisu ni cijenjeni od strane nižestepenog suda. Osim toga, s obzirom na to da su razlozi na kojim se zasniva presuda neprihvatanje činjeničnog stanja utvrđenog u drugostepenom upravnom postupku, sud je bio obavezan postupiti u smislu člana 6. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 u daljem tekstu ZUS), odnosno presudu je trebalo donijeti vijeće od troje sudija tog suda, a ne sudija pojedinac. Kod činjenice da tuženi organ ne može uticati na medicinsko obrazloženje nalaza i mišljenja nadležne ljekarske komisije, niti može unaprijed znati kako nalaz treba biti obrazložen da bi zadovoljio sud, a sud je zbog toga dokaza poništio predmetni upravni akt, sud je imao mogućnost da otkloni ovaj nedostatak na način da zakaže usmenu raspravu uz prisustvo članova drugostepene ljekarske komisije i razjasni stvar shodno navedenoj odredbi ZUS. Tuženi organ takođe osporava presudu i u dijelu koji se odnosi na obavezu tuženog da tužiocu nadoknadi troškove postupka u ukupnom iznosu od 877,50 KM jer se u vezi s tom odlukom, sud trebao prethodno odrediti o stranačkoj i procesnoj sposobnosti tuženog organa – Ministarstvo ..., u smislu

odredbi ZUS i Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu ZPP), s obzirom na to da je predmet upravnog spora, shodno članu 7. ZUS, upravni akt donesen od organa uprave, u vršenju javnih ovlaštenja u oblasti boračko-invalidske zaštite koja je iz nadležnosti R.. Predlaže da se usvoji zahtjev, preinači pobijana presuda i tužba odbije.

Uredno obaviješten tužilac nije dao odgovor na zahtjev.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu i cjelokupne spise predmetne upravne stvari, na osnovu odredbe 39. ZUS odlučeno je kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Iz podataka spisa predmeta proizilazi da je tužiocu svojstvo ratnog vojnog invalida priznato rješenjem Opštinskog sekretarijata za boračko-invalidska pitanja i pitanja civilnih žrtava rata opštine K. od 12.11.1996. godine, kada mu je priznato svojstvo RVI VII (sedme) kategorije sa 50% invaliditeta. Iz nalaza i mišljenja ljekarske komisije od 08.11.1996. godine, proizilazi da se kod njega, u toku boravka u OS pogoršala bolest spondilopatije i diskopatije L5 S1. Tužilac je tad bio cijenjen po T-202-v-70%, uz primjenu člana 10. Pravilnika. Istu kategoriju i stepen invaliditeta zadržao je i rješenjem Administrativne službe opštine K. od 21.08.2009. godine, koje rješenje je doneseno u postupku prevođenja, a istim je zamijenjeno rješenje od 11.10.2005. godine. Vršeći reviziju ovog rješenja tuženi je osporenim aktom ukinuo isto, te tužiocu utvrdio svojstvo ratnog vojnog invalida X (desete), kategorije sa 20% vojnog invaliditeta, po osnovu bolesti ispoljene pod okolnostima vršenja vojne dužnosti u ratu, kao pripadnik VRS i priznao pravo na ličnu invalidninu u mjesečnom iznosu 5% od osnovice, propisane zakonom, počev od 01.05.2018. godine, pa nadalje.

Osporeni akt temelji se na nalazu i mišljenju drugostepene ljekarske komisije od 03.04.2018. godine u kojem je konstatovano učešće u ratu od 24.04.1992. do 10.10.1995. godine sa prekidima, da u spisu postoji dokumentacija vezano za liječenje oboljenja kičmenog stuba, te da postoji i medicinska dokumentacija vezano za oštećenje kičmenog stuba u poslijeratnom periodu. Dalje se navodi da se s medicinskog aspekta radi o prevashodno endogeno uslovljenoj bolesti, da se ne može se pouzdano utvrditi kada je bolest nastala, ali da se ista ispoljila pod okolnostima vršenja vojne dužnosti u ratu, pa se ukupno oštećenje organizma cijeni po T-202-v u procentu 70% zbog spondiloartrotičnih promjena (degenerativno oboljenje) na kičmenom stubu sa neurološkim deficitom koji je potvrđen nalazom EMNG od 2015. godine, a vojni invaliditet se utvrđuje djelimično u odnosu na ukupno oštećenje organizma, tako da ukupan vojni invaliditet po ovoj tački iznosi 20% trajno. Djelimični procenat vojnog invaliditeta utvrđen je ocjenom da se prevashodno radi o endogenoj prirodi bolesti na čiju pojavu i razvitak je djelimično uticao ukupan period angažovanja imenovanog u ratu pod opštim uslovima ratovanja.

Tužilac prigovara navedenom nalazu i mišljenju drugostepene ljekarske komisije, smatra da isti nije potpun i jasan. Posebno se prigovara nedostatku obrazloženja kod činjenice da je ranije po istom osnovu tužiocu bilo priznato svojstvo RVI VII kategorije sa 50% invalidnosti. U situaciji kada je kod tužioca oboljenje u progresiji, tada je osporeno rješenje bilo u obavezi dati jasno obrazloženje kako je moguće da usljed pogoršanja zdravstvenog stanja tužiocu se smanjuje kategorija i procenat invalidnosti.

Pravilno sud u pobijanoj presudi prihvata navode tužbe i ukazuje da nalaz i mišljenje drugostepenog organa vještačenja od 03.04.2018. godine nije sačinjen u skladu sa odredbama člana 5. Pravilnika o radu ljekarskih komisija, jer je nejasan i nema sve potrebne elemente sa

aspekta medicinske nauke da bi se na njemu mogla zasnivati odluka tuženog. Nije konkretno navedeno koju je medicinsku dokumentaciju ljekarska komisija koristila. Tačno tuženi navodi da sud nema ovlaštenja da „zadire“ u medicinski aspekt i kvalifikaciju prirode oboljenja, ali je drugostepena ljekarska komisija dužna da detaljno i jasno obrazloži iz kojeg razloga je oboljenje tužioca kvalifikovala na način kako to proizilazi iz pomenutog nalaza i mišljenja, na osnovu koje medicinske dokumentacije i koliki je udio vojnog faktora u nastanku invaliditeta kod tužioca.

Nije od uticaja na zakonitost pobijane presude ni prigovor tužioca da je predmetnu presudu donio sudija pojedinac, pa da je time povrijeđena odredba člana 6. ZUS. Ovo iz razloga što je tom odredbom propisano da u upravnim sporovima u pravilu sudi sudija pojedinac, a vijeće sudi u izuzetnim slučajevima u složenim predmetima. Predmetna upravna stvar nije takve složenosti da u smislu odredbe člana 25. ZUS zahtijeva održavanje rasprave, niti je to bilo potrebno kod činjenice da se osporeni akt temelji na nalazu i mišljenju koje nije sačinjen prema Pravilniku o radu ljekarskih komisija. Na pravilnost pobijane presude ne utiče ni činjenica da je tuženi, kao organ R. S., obavezan da u smislu odredbe člana 49a. ZUS, nadoknadi troškove tog spora. Ovo stoga što je kao stranka tuženi izgubio spor, a položaj stranke određuje odredba člana 13. stav 1 ZUS prema kojoj je tužena strana u upravnom sporu nadležni organ čiji se upravni akt osporava, što je u konkretnom slučaju Ministarstvo ... R. S., iz kojeg razloga u odnosu na navedeni prigovor u ovom postupku nema mjesta primjeni odredbi ZPP.

Kod takvog stanja stvari, u pobijanoj presudi nije ostvaren nijedan razlog njene nezakonitosti predviđen u odredbama člana 35. stav 2. ZUS, iz kojeg razloga se zahtjev tužioca odbija na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

Zapisničar
Zdravka Čučak

Predsjednik vijeća
Edina Čupeljić

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić